

GENÇLER HAYATI NASIL ALGILIYOR

Türkiye gündemini değerlendirdiğimizde gençlerimizin katıldığı şiddet içerikli olayların giderek arttığını görüyoruz. Hatta geçtiğimiz eğitim döneminde yaşanan olaylar o kadar yüksekti ki neredeyse hemen hemen her gün medyada bu konuyla ilgili bir haber bulmak mümkündü. Küçük kavgalardan başlayan, çete üyeliğine dayanan şiddet olayları artık cinayetle son bulmaya başladı.

Tüm bu gelişmelerin ışığında, yeni eğitim ve öğretim dönemi başlangıcında bu toplumsal soruna akademik bir yaklaşım sergilemek istedik. Bir ülkenin yapacağı en büyük stratejik öngörülerden birisi genç kitlesini değerlendirebilmesidir. Biz de **UPSAM** Uluslararası Politik ve Stratejik Araştırmalar Merkezi olarak gençlere yönelik “**GENÇLER HAYATI NASIL ALGILIYOR**” başlığı altında anket uygulaması yaptık.

Lise I, II, III öğrencilerine uygulanan anket 17 şehir merkezinde yapıldı:

<i>İstanbul</i>	<i>Erzurum</i>	<i>İzmir</i>	<i>Ankara</i>	<i>Trabzon</i>	<i>Kayseri</i>
<i>Manisa</i>	<i>Rize</i>	<i>Samsun</i>	<i>Giresun</i>	<i>Kütahya</i>	<i>Artvin</i>
<i>Zonguldak</i>	<i>Tokat</i>	<i>İzmit</i>	<i>Hakkari</i>	<i>Gaziantep</i>	

Gençlere demografik özellikler hariç 38 soru yöneltildi. Soruların hepsi açık uçlu sorulardı, soruların cevap seçenekleri yoktu. Anket 1850 kişinin katılımı ile gerçekleşti. Anketin saha çalışması Haziran (2006) ayında gerçekleşti. Yüz yüze görüşmeler yapılarak cevaplara ulaşıldı.

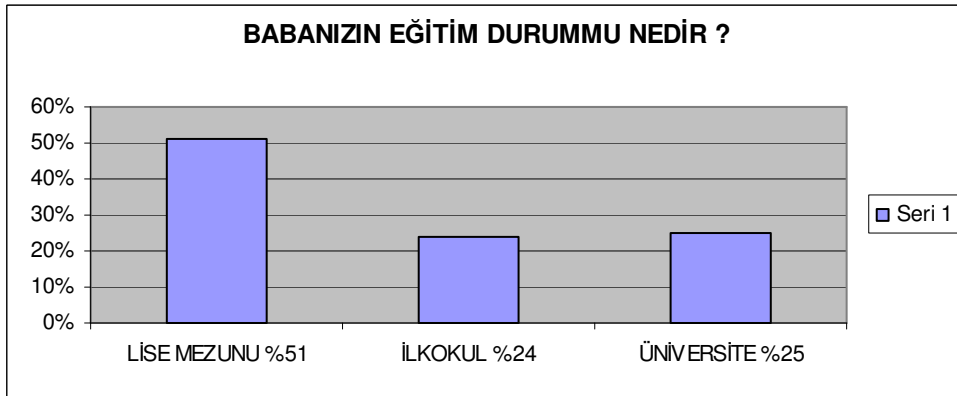
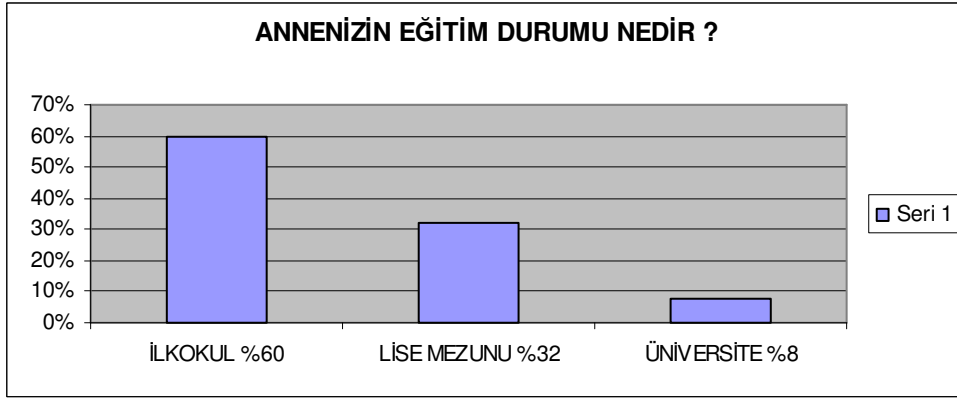
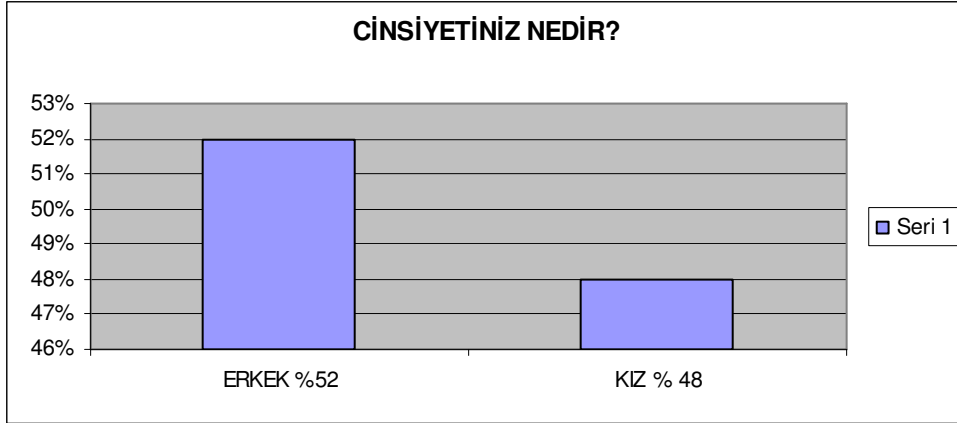
Araştırma, Psikolog Yrd.Doç.Dr. Şule Kaya'nın başkanlığında (Beykent Üniversitesi Psikoloji Bölümü) UPSAM Bilim Kurulu Danışmanları, Sosyal ve Siyasal Araştırmalar Kurulu ve Medya Araştırmaları Kurulu üyeleri tarafından gerçekleştirildi ve değerlendirildi. Anketin soru-cevapları ve analizi ayrıntılı olarak raporumuzda yer almaktadır.

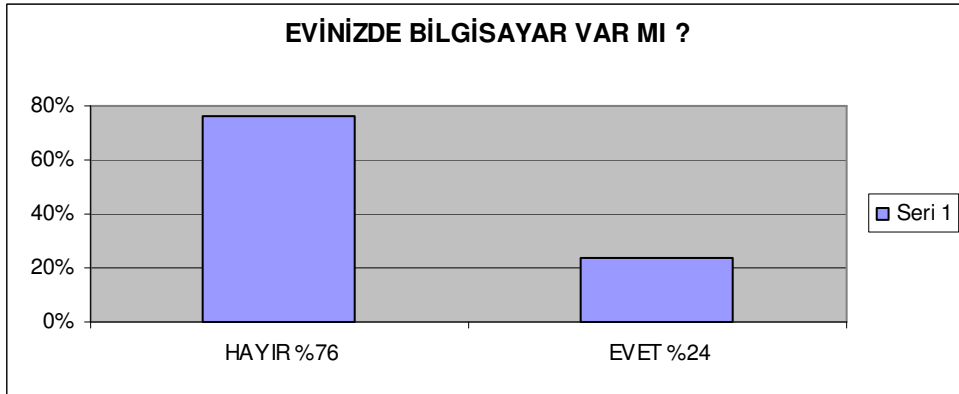
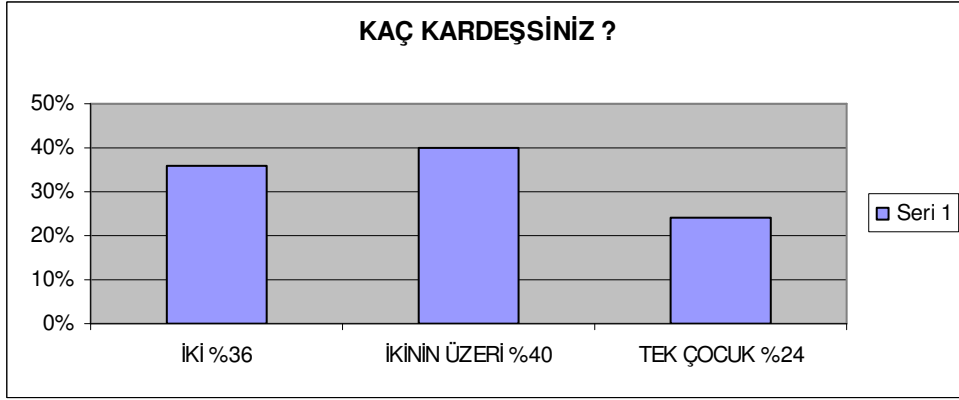
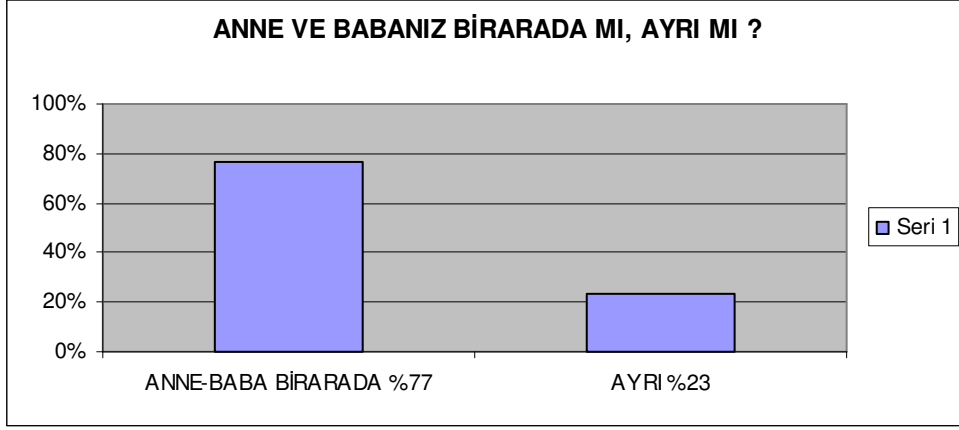
UPSAM anketinin en önemli sonucu gençlerden yükselen **Çılgılık**'tır. Gençlerimiz adeta bizleri kurtarın diyerek **ÇİĞLİK** atmaktadır. Bu yardım sesini duymak ve çözüm yollarını aramak hepimizin görevi. Ailesinden ve yakın çevresinden şiddet gören, çevresine şiddet uygulayan, izlediği filmler, örnek aldığı karakterler, beğendiği sanatçılarla şiddet dürtülerini besleyen bir genç kitle karşımıza çıkıyor. Eğer bu Çılgılığı duyup, tedbirlerini almazsak hiçbir konuda iyi ve başarılı bir Türkiye hayal edemeyiz.

Mahmut YALIN
BAŞKAN

Faruk CAN
GENEL SEKRETER

DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER

GENÇLER HAYATI NASIL ALGILIYOR

ANKETİNİN ANALİZİ

Okullarda ve sokaktaki şiddet, toplumumuzu tehdit edecek boyutlara geldi. Okullarda yaşanan ve basına yansıyan şiddet olayları eğitim kurumlarını ve çocuklarını eğitim için okullara yollayan aileleri zor duruma düşürmektedir. Bunun yanı sıra kapkaç olaylarının artması, bu olayların çoğunlukla gençler tarafından yapılması, gençlerimizin zor durumda olduğunu düşündürmektedir. Neden gençlerimiz geçmişe oranla daha fazla şiddet uygulamaktadır. Bu durum akla şu soruları getirmektedir;

- Gençler şiddete önceden de eğilimliydi de bunu ortaya mı çıkartamıyordu?
- Gençler kimleri örnek almaktadır?
- Ailenin, gençlerin şiddeti öğrenmelerinde etkisi nedir?
- İnternet ve bilgisayar oyunlarının şiddet üzerindeki etkisi nedir?

Yapılan anket sonuçlarını Psikoloji bilimi açısından değerlendirecek olursak; şiddeti birinci dereceden yakınları olan anne, baba, kardeşten görmeyen kişiler şiddeti kötü bir durum olarak algırlar ve başkalarına uygulamayı düşünmezler. Anket sonuçlarına baktığımızda ise uygulama yapılan kişilerden %74'ü ailede şiddet gördüğünü ifade etmiştir. Yine %65'i şiddeti başkalarına uygulamıştır. Kime uyguladıkları sorulduğunda %31'i kendisini kızdıranlara ve %25'i kızlara şiddet uyguladığını belirtmiştir.

Yapılan ankette anne-babasının birbirine şiddet uygularken görenler ise %51'i oluşturmakta ve ailede problem çözme şekli olarak şiddeti gördüğünü ifade etmektedir. Bu durum ailede eşler arasında hoşlanmadıkları, kendilerini kızdıran bir durumla karşılaşıldığında eşlerin birbirine şiddet uygulayabildiğini göstermektedir. Ve %51 gibi bir oranla çocukların bu duruma şahit olduğunu anlayabiliriz. Anket sonuçlarına baktığımızda bu duruma şahit olan çocuklar bu problem çözme yöntemini kendilerini kızdıran diğer kişilere, arkadaşlarına, kız arkadaşlarına (flörtlerine) uygulamakta çekince duymadıklarını görebiliyoruz.

Uygulamayı kız-erkek olarak eşitleyerek yaptık. Uygulamaya katılan gençlerin anneleri %60'ı ilkokul, %32'si lise, %8'i üniversite mezunu olarak belirlendi. Babalarının eğitim durumu ise %24'ü ilkokul, %51'i lise, %25'i üniversite olarak ifade edilmiştir. Bu yüzdelerle bakıldığında anket Türkiye'nin eğitilmiş kabul edeceğimiz ailelerinin çocuklarına uygulanmıştır. Uygulamaya katılan kişiler lise 1,2,3'üncü sınıfta okuyan eğitilmiş gençlerdir.

Anne babanın ayrı mı, beraber mi sorusuna aldığımız cevap ise %77'sinin beraber olduğu yönündedir. %23'ü ayrı olduğunu belirtmiştir. Fakat %77 gibi ciddi bir çoğunluk beraber olduğunu ifade ettiği için ayrı anne baba çocuklarının durumunu çok yansıtmadığını düşünebiliriz.

Ayrı anne babaların çocuklarının daha fazla problem içerdiği yönünde bir önyargının bu grubun verileri için söyleyemeyiz. Aynı zamanda ayrı anne babaların çocuklarının problemlili olmadığını da söyleyemeyiz. Ruh sağlığımız açısından anne babanın beraber olması tabii ki çok önemlidir. Ama daha da önemlisi beraber anne babaların, çocuklarına ne kadar iyi örnek olabildiğidir. Bu çerçeveden bakıldığında Türk toplumunun sağlıklı bireyler kazanması açısından eğitilmiş, beraber yaşayan eşlerin çocuklarının çok iyi karı-koca, iyi anne-baba modelleri olmadığını düşünebiliriz. Çoğunluğu ilkokul mezunu anne ve çoğunluğu lise mezunu olan babaların çocukları evde anne babanın birbirine şiddet uyguladığını gözlemlediğini ifade etmektedir.

Kardeş sayısı açısından baktığımız zaman uygulama yapılan grup, 2 ve üzeri kardeş sayısı belirtmiştir. Kardeş sayısının çok olması da ruh sağlığı açısından olumlu bir durumdur. Fakat ailelerin (anne-babaların) çocuklarına sağlıklı tutum içinde olmaları kaydı ile. Farkında olmadan gerek cinsiyete bağlı, gerekse başarı düzeylerine bağlı olarak bazı çocukların ön plana çıkarılması kardeş problemini ortaya çıkarabilmektedir. Maalesef burada da problemler genellikle şiddet yolu ile çözülmektedir.

İnternet ortamı gençlerin sağlıksız mesajlar alması konusunda uygun bir ortam olmaktadır. İnternet ortamında herhangi bir denetimden geçmeksizin her türlü bilgiye yazılı ve görsel olarak ulaşmak mümkün olabilmektedir. Bu ortam 15-17 yaş grubundaki henüz reşit olmamış, gördüğü olayları doğru, sağlıklı değerlendirme yetisine sahip olmayan üstelik dürtüleri ile hareket etme eğiliminde olan gençlere, dürtülerini doyurabileceği bir zemin hazırlamaktadır. İsteddiği her türlü bilgiye hemen sahip olabilen gençler, gerçek hayatta da

istediği her şeye hemen sahip olabileceğini düşünebilmektedir. Gençlerde, kontrol mekanizmasının zayıflaması, istediği şeye hemen sahip olabileceği düşüncesinin ön plana çıkması, şiddeti ortaya çıkaran faktörler olarak düşünülebilir. Ayrıca cinselliğe ilgi duyduğu yaş diliminde porno sitelere çabuk ulaşabilmesi, sağlıklı cinsel bakış açısı verebilmektedir.

İzledikleri televizyon dizilerine bakıldığında yine Acı Hayat %10, Kurtlar Vadisi %9, Hayat Bilgisi ve Aliye dizileri ise %8 ile ön sıralarda yer almaktadır. Özellikle ilk iki dizi de ekonomik farklılıkları ve bu yönde çıkan problemlerin şiddet yolu ile çözüldüğünü görebilmekteyiz. Hayat Bilgisi dizisi ise eğitim sektörü içindeki problemleri gündeme getirmesi açısından gençlerin ilgisini çekmektedir.

Yapılan ankette büyük bir çoğunluk internete, internet cafe'lerde girdiğini belirtmektedir. Bu durum sağlıklı sitelere girmekte birbirlerini etkileme ortamı yaratabilmektedir. Ayrıca kalabalık, havasız ortamda saatlerce kalan gençler için fizyolojik açıdan da sağlıklı bir ortam oluşturabilmektedir.

Gençler verdikleri cevaplarda kontrol etme ile baskı kavramlarını karıştırdıklarını ifade etmektedirler. Aileleri ile diyalog kurarken yaşadıkları bir sorun olarak aktardıkları baskı, ailelerin gençleri kontrol etme biçiminin, baskı ile yapılmasından kaynaklanabilir.

Bu duruma şahit olan çocuk açısından annenin şiddete maruz kalması kendisinin maruz kalmasından daha kötü bir durumdur. Çünkü anne mükemmeldir, hata yapmaz. Kendisini çocuk olarak hata yapabilir görmektedir. Mükemmel anneye bile baba kızabiliyorsa, çocuk mutlaka babadan uzak durmalıdır sonucuna gidilebilmektedir. Bu durum ulaşılamayan baba ve baba gibi olanların idealize edilmesine gençlerimizi götürmektedir. Babadan ihtiyacı olan yaklaşmayı alamayan gençler yine baba gibi mesafeli, uzak yaklaşamayan, duygularını ifade edemeyen kişileri idealize edebilmektedirler. Polat Alemdar, Deli Yürek gibi.

Gelişim evreleri açısından baktığımızda ergenlik dönemi, sorgulamanın (hayatı, kendisini, aileyi, dış dünyayı) en yoğun olduğu evrelerden biridir. Gençler bu dönemde değişik şeyleri deneyerek sorgularlar. Özellikle anne-babaların yapma dediklerini, özellikle yaparak anne-babaların ne kadar doğru bildiklerini test ederler. Bu dönemde anne-babaların baskı yapmak yerine çocuklarıyla normal ses tonu ile konuşmaları, gençler üzerinde daha

yapıcı etkiler yaratabilmektedir. Gençlerin kişiliklerin sağlıklı şekilde oturması dialog, sağlıklı iletişim ortamında mümkündür. Şiddet ortamı kişiliğin kendini ifade edememek, duyguları şiddetle ortaya koymak gibi sağlıksız oturmasına sebep olur.

Anket sonuçlarına genel anlamda baktığımızda aile yapısı, konuşan ama sağlıklı iletişim kuramayan aile yapısıdır. Kadınların güçlenmesi ile beraber kadınlar kendilerini aile içinde daha fazla söz sahibi görmektedir. Erkek kadının konuşmasına belki henüz hazır olmadığı için, belki de kendi ailesinde görmediği için, bunu kendisine başkaldırı olarak görebilmektedir. Eşlerin problem çözme yöntemi olarak genellikle şiddet kullanmaları, eşlerin birbirleri ile iletişimde daha iyi bir yöntem bilmediklerini ortaya koyduğunu düşünebiliriz. Bu durum, bir çaresizlik noktası olarak görülebilir.

Anket çalışmasında “kendinize yetişkin olarak kimi örnek alıyorsunuz?” sorusuna birinci sırada Polat Alemdar’ın ifade edilmesi bu yüzden şaşırtıcı değildir. Polat Alemdar az konuşan, mesafeli, sabırlı, sabrı taşınca şiddet kullanarak problem çözen babalarını hatırlatıyor olabilir. Bu durum gençlerin bilinç dışı olarak Polat Alemdar’a neden yöneldiğini açıklaması olarak kabul edilebilir. Aynı zamanda en çok beğendiği TV karakterlerine baktığımızda Polat Alemdar, Kenan İmirzalıoğlu, Dr. Deniz, Keremcem, Çakır karakterleri az konuşan, mesafeli (Keremcem hariç), kızınca hak edince şiddet uygulayan karakter olarak dikkatimizi çekmektedir. Gençlerin örnek aldığı diğer yetişkinlere baktığımızda Polat Alemdar’ın hemen arkasından anne, baba ve öğretmenlerin gelmesi birinci dereceden yakınların ne kadar önemli olduğunu bir kere daha göstermektedir.

En çok beğendiği sanatçıya bakıldığında Sezen Aksu birinci sırada, İsmail YK ikinci, Tarkan üçüncü sırayı almaktadır. Bu arada sanatçı olarak gençlerin duygu dünyalarını yakalayabilen, duygularına tercüman olan sanatçıları dikkate aldıklarını düşünebiliriz. Gençlerin duygularını iyi ifade eden sanatçılardan 2. sırada yer alan İsmail YK oldukça şiddet yüklü bir üsluba sahip olması ile dikkatimizi çekmektedir. Özellikle “Allah Belanı Versin” parçası gençler arasında revaçta bir parça olarak görülebilir.

Gençler okul başarısı, gelecek kaygısı ve sınav kaygısı ile zorluklarını oldukça büyük bir yüzdeyle ifade etmektedir. Gençlerin %79’u sınav kaygısı yaşadığını ifade etmektedir. Başarı kaygısı çok normal bir kaygıdır, ama eğitim kurularının sınav yeri olarak algılanması normal bir durum değildir. Eğitim kurumları, duygusal, sosyal, bilgi ve beceri düzeyi olarak

gençleri hayata hazırlayan kurumlardır. Sınav yeri ağırlıklı olarak algılanması bizi eğitim sistemimizin kalitesini sorgulamaya itmektedir.

Kimlerden şiddet görüyorsunuz sorusuna babamdan %29, abimden %24, üçüncü sırada %17 oranı ile öğretmenlerin yer alması oldukça üzücü bir sonuçtur. Eğitim kurumları sağlıklı, örnek davranışların öğrenildiği bir kurum olmak zorundadır. Öğretmenin, öğrenciye şiddet uygulaması, kendisinin yetersiz, problem çözme becerisi açısından aciz, çaresiz olduğunu ortaya koymakla kalmayıp kötü model olmaktadır. Öğrenciler aynı zamanda kimleri örnek alırsınız sorusuna 4. sırada örnek alınan kişi olarak öğretmenlerin kendisini göstermektedirler. Öğretmenler örnek alınmaktadır ve iyi örnek olmak zorundadırlar. Bu durum öğretmenlerimizin pedagoji bilgisine ne kadar vakıf olduğunu düşündürmektedir.

Gençlerin “Hayatta en çok korktuğumuz şey” olarak ÖSS’yi ifade etmesi, eğitim kurumunun gerek öğretmenler gerekse öğrenciler açısından üniversiteye hazırlık kurumu olarak gördüklerini düşündürmektedir. Öğrenciler sınav kaygısı, öğretmenler ÖSS’ye ne kadar öğrenci sokacakları telaşı ile, kişisel gelişimi ihmal etmiş olabilirler.

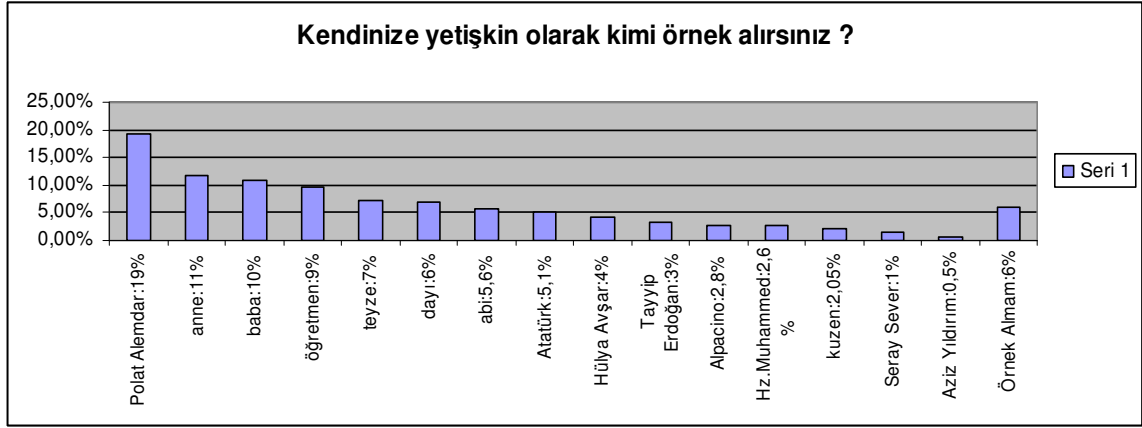
Sınav kaygısı, gelecek kaygısı, ailede, okulda şiddet sebebi ile gençler kendilerini anlayacak kişileri bulmakta zorlanmaktadır. %72’si sigara içtiğini, %66’sı alkol kullandığını, %26’sı uyuşturucu kullandığını, %65’i bir kere denediğini, %46’sı kendisine zarar verdiğini, %71’i okuldan kaçtığını, %87’si evden kaçtığını, %64’ü disiplin cezası aldığını ifade etmektedir. Bu yüzdeler gençlerimizden “bizi anlayın” çılgınlıklarının atıldığı rakamlardır. Gençlerimizin disiplin cezalarına bakılırsa eğitim kurumlarında çok mutlu olmadıklarını düşünebiliriz. Yine evden kaçma oranlarına bakacak olursak evde de kendilerini anlayan anne babalar bulamadıklarını düşünebiliriz. Bu durumda aralarındaki sevginin varlığı muhakkaktır. Fakat sevdikleri kişilerden ihtiyacı olan sevgiyi ve ilgiyi alamadığını, sigara, alkol ve uyuşturucu denemelerinde görmek mümkündür.

Türkiye ortalamasının eğitimli sayılabilecek anne-baba, beraber yaşayan, büyük şehirlerdeki ailelerin bir başka ifade ile toplumumuzun lokomotif olacak ailelerin çocukları gençlerimiz, ÖSS korkusu, aileler tarafından anlaşılamayan, eğitim kurumlarında duygusal, sosyal gelişim açısından ihmal edilen, en önemli ve üzücü olanı ise birinci dereceden yakınları anne-baba, öğretmen tarafından şiddete maruz kalan ya da şiddete gözlemci olarak şahit olan gençlerdir. Önümüzdeki tablo maalesef çok iç açıcı değildir.

Bu çalışmamızı Türkiye genelinde yapmış olsak, köylerde, kasabalarda sonuç nasıl çıkar bilemeyiz. Belki daha olumlu belki daha olumsuz sonuçlar elde edilebilir. Fakat büyük şehirde 1850 kişiye yapılan çalışmanın sonuçları dikkate değerdir. Toplumumuz uzmanlardan neler talep ettiğini ifade etmektedir.

- Aile eğitim programları başlatılmalıdır.
- Eğitim kurumları gençlerin duygusal, sosyal gelişmelerine ağırlık vermelidir.
- Devlet tarafından ailelere gerekirse "aile danışmanlığı" alabilecekleri imkanlar sunulmalıdır.
- Eğitim programlarına "aile psikolojisi" dersleri konulmalı ve sağlıklı ailenin nasıl olabileceği gençlere anlatılmalıdır.
- Eğitim kurumlarında hiçbir şekilde şiddet, problem çözme aracı olmamalıdır.
- Ergenlik çağındaki gençlerle nasıl iletişim kuracakları ve sevgilerini nasıl ifade edebilecekleri yönünde aileler ve öğretmenlere eğitim programları hazırlanmalıdır.
- İnternet konusunda aileler ve gençler bilinçlendirilmelidir.
- Televizyon programları çocukların yararına olacak şekilde izlettirilmelidir. Çocuklar anneleri ile beraber sabah kuşağındaki acıklı, şiddet yüklü programları izlememeleri konusunda aileler bilinçlendirilmelidir.

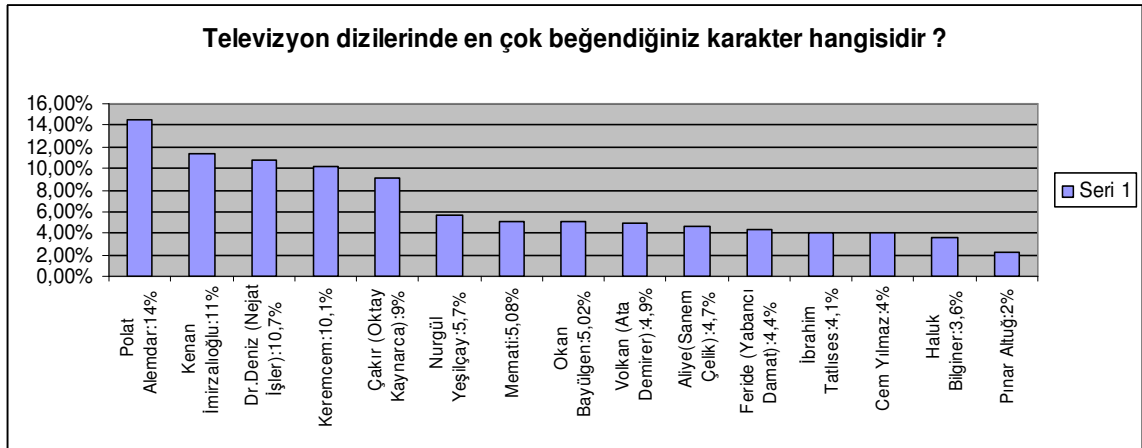
1. SORU

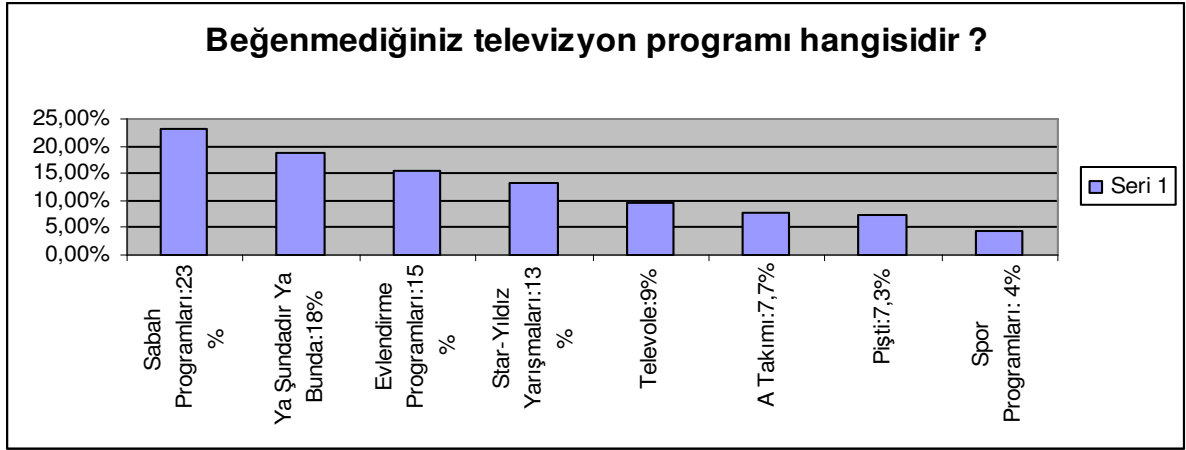
2. SORU

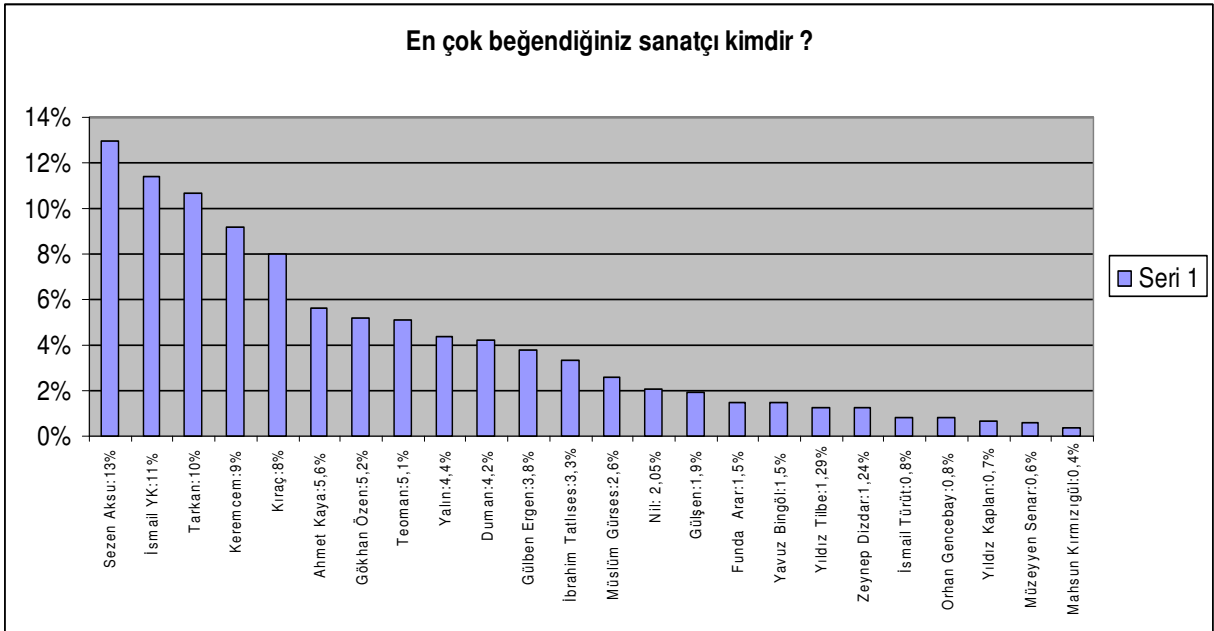
3. SORU

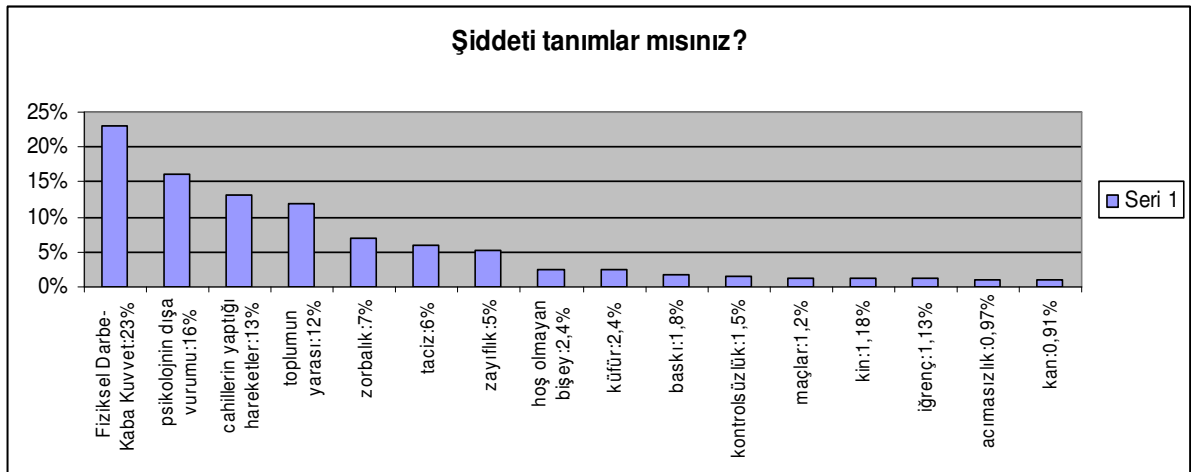
4. SORU

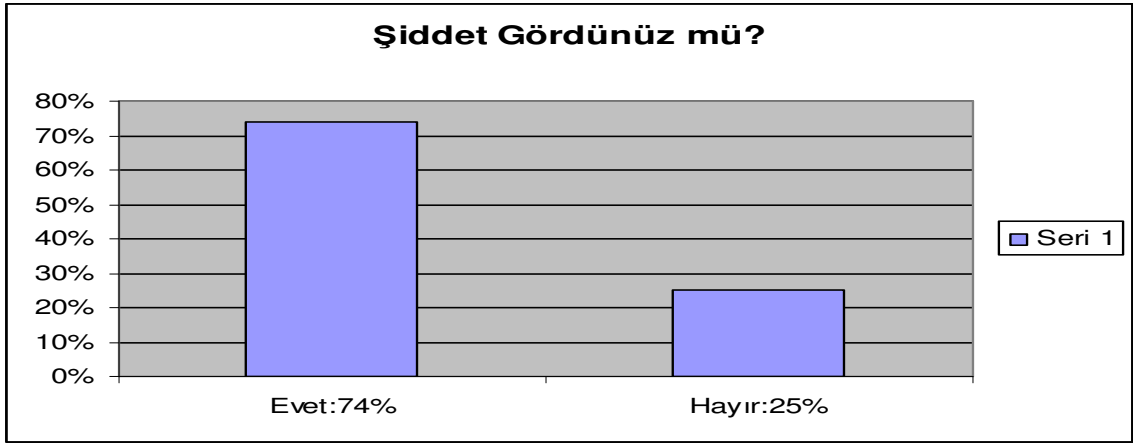
5. SORU

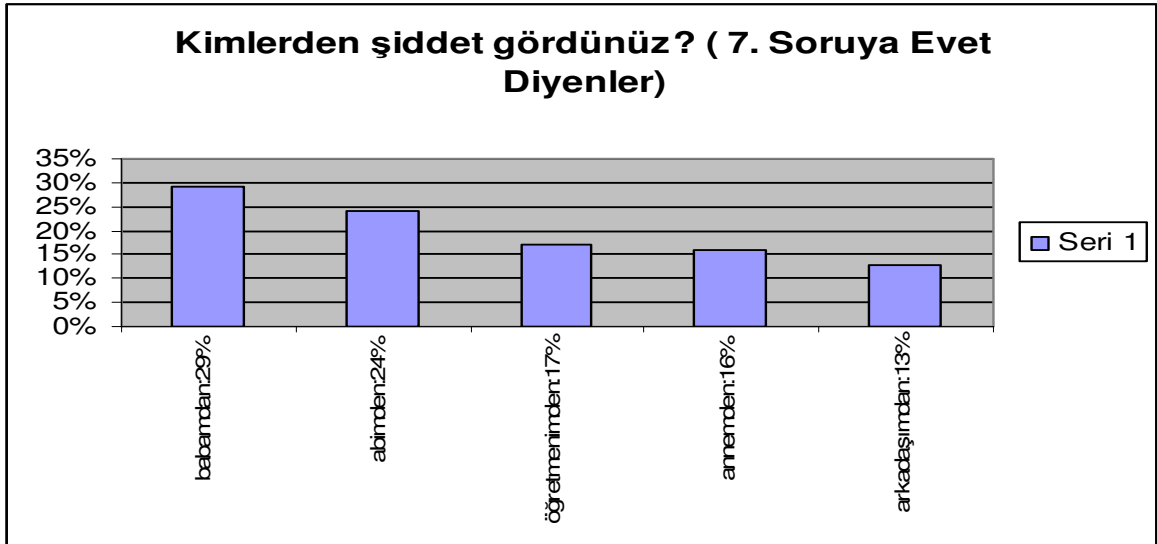
6. SORU

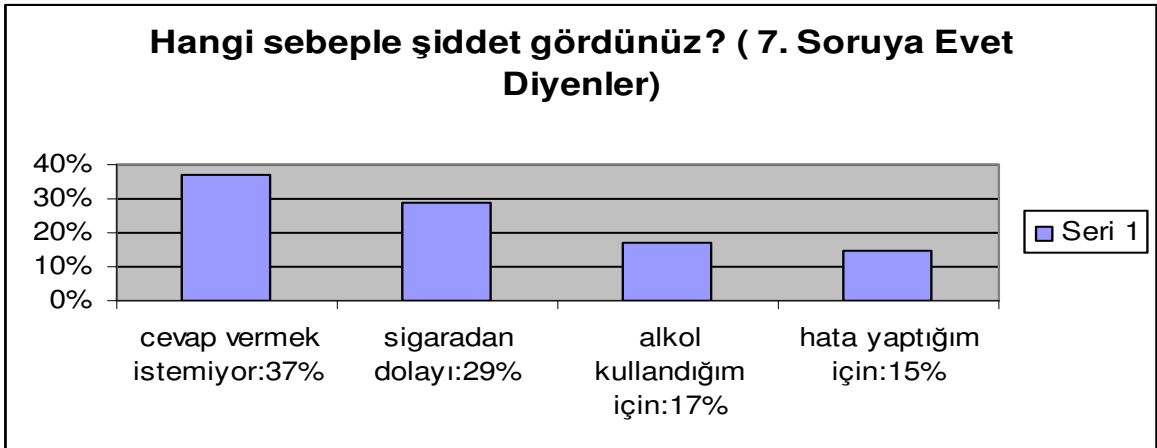
7. SORU

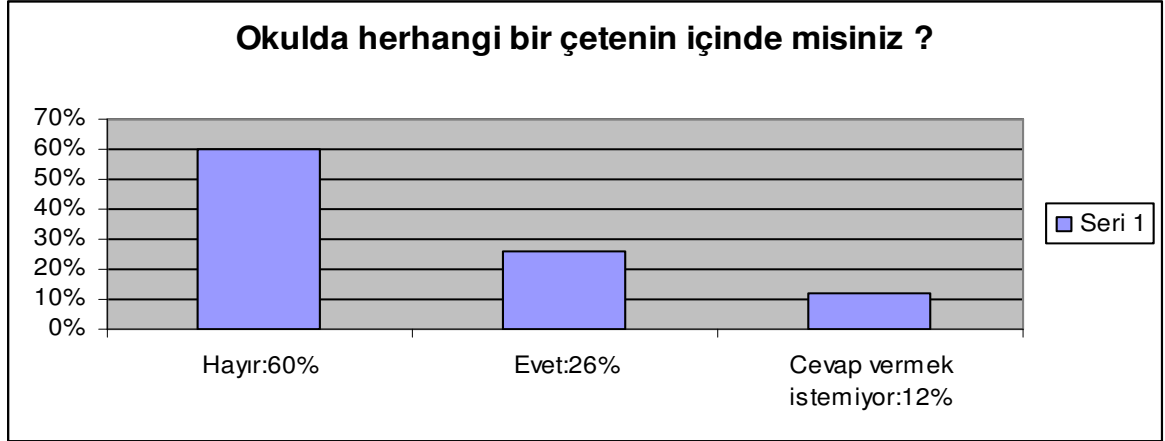
8. SORU

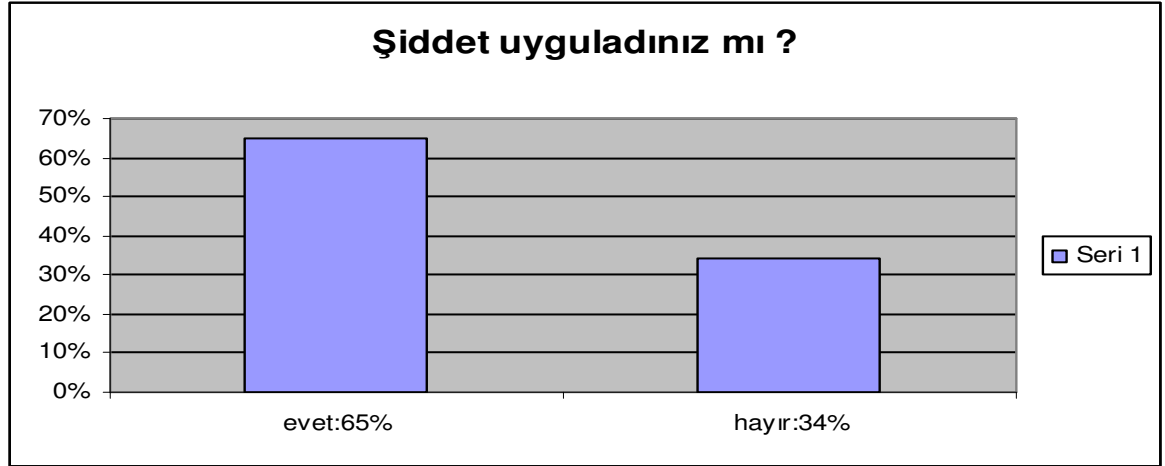
9. SORU

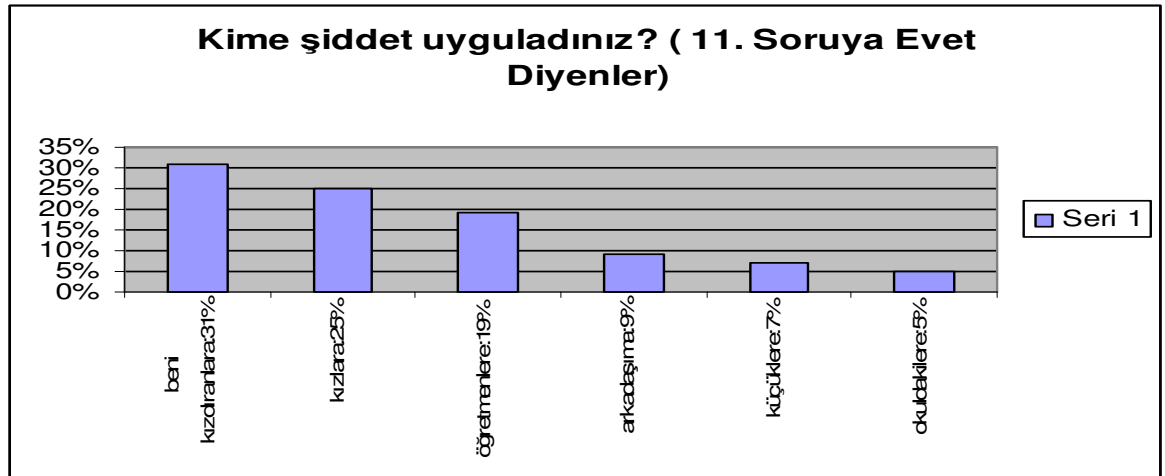
10. SORU

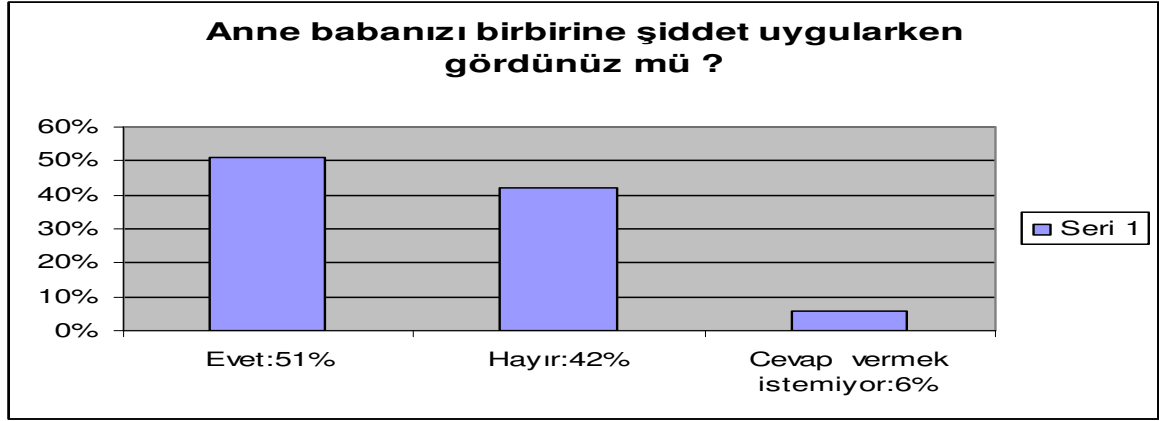
11. SORU

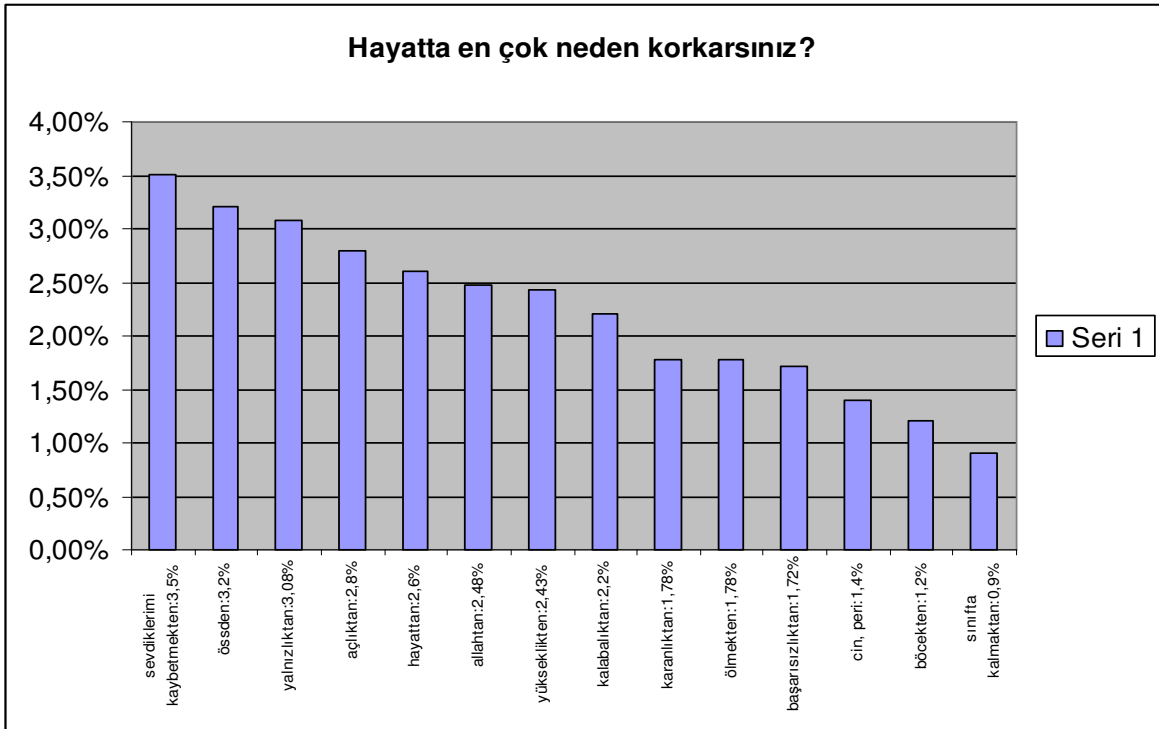
12. SORU

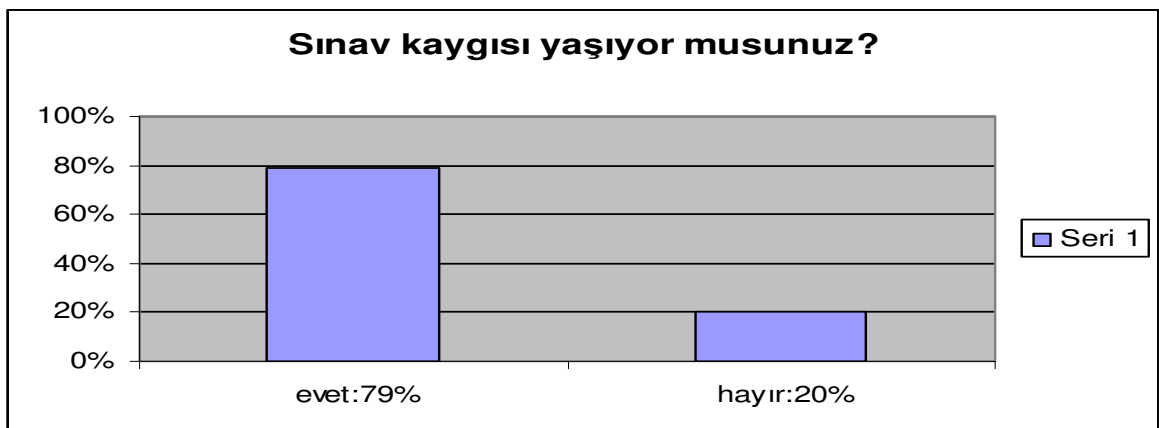
13. SORU

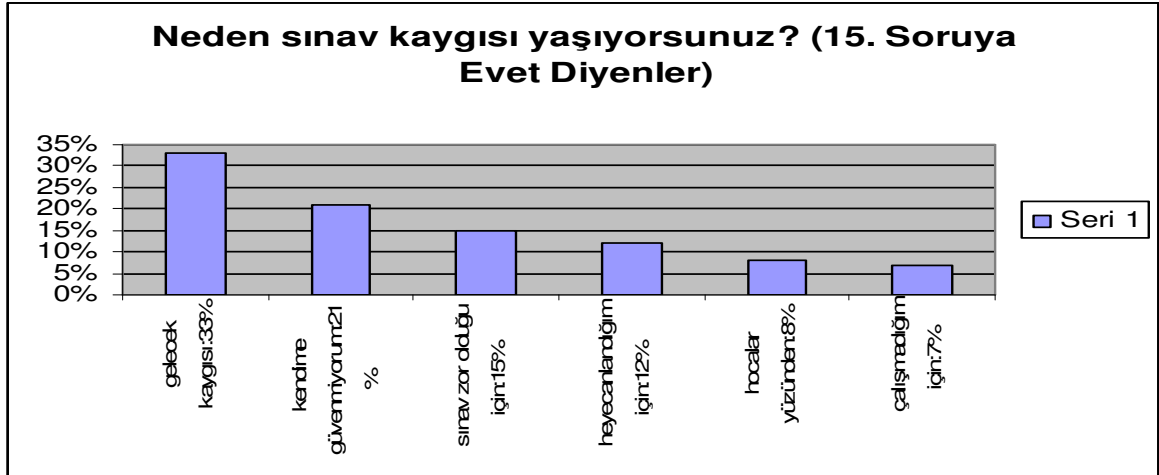
14. SORU

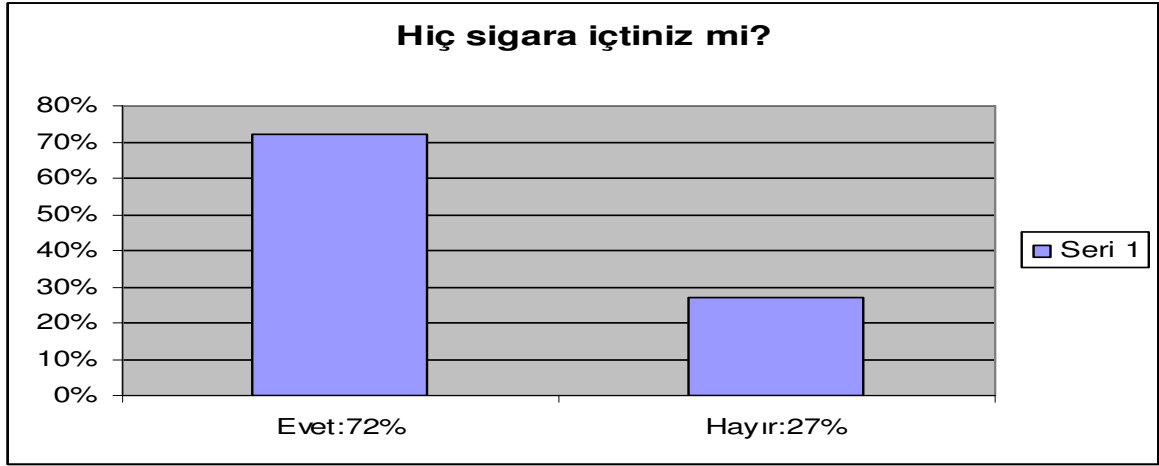
15. SORU

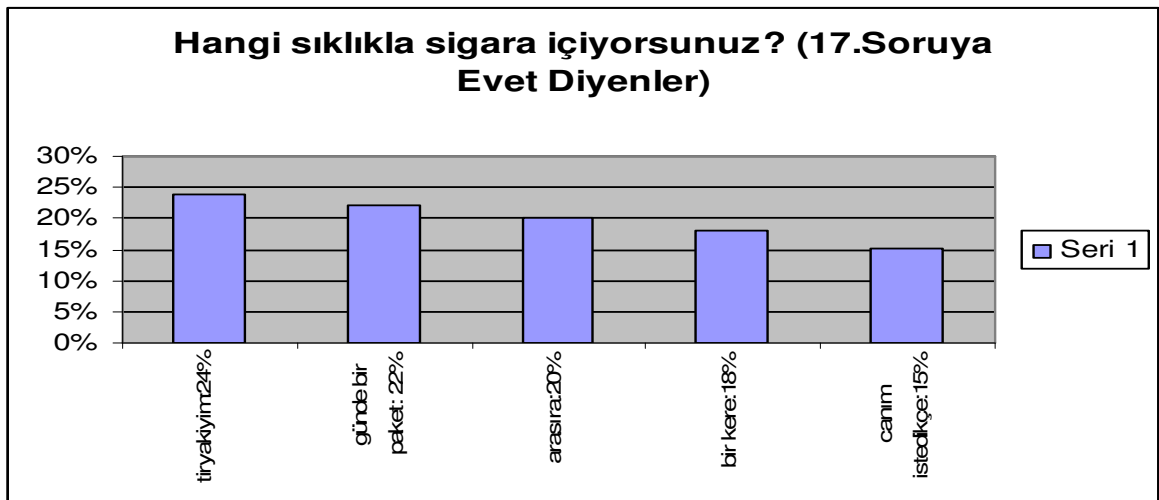
16. SORU

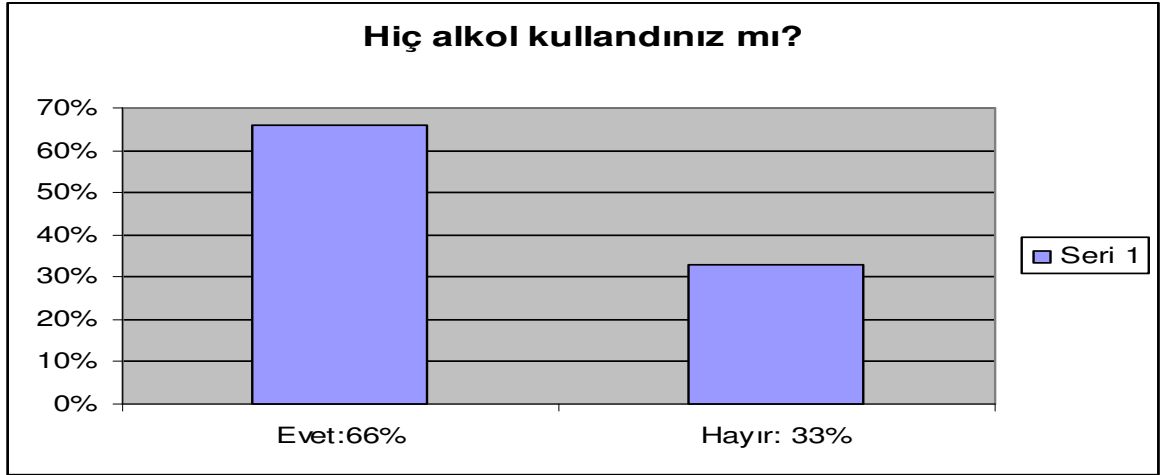
17. SORU

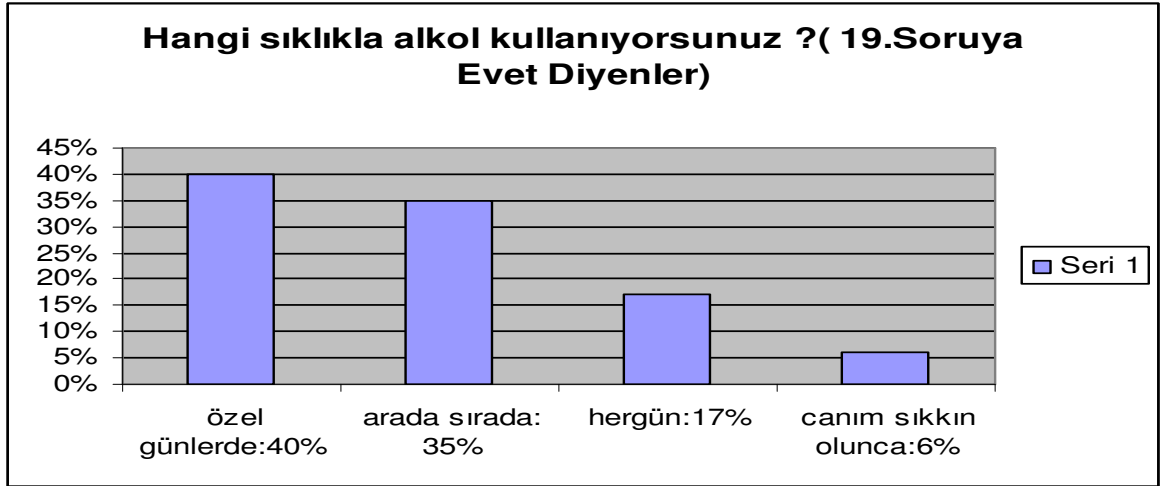
18. SORU

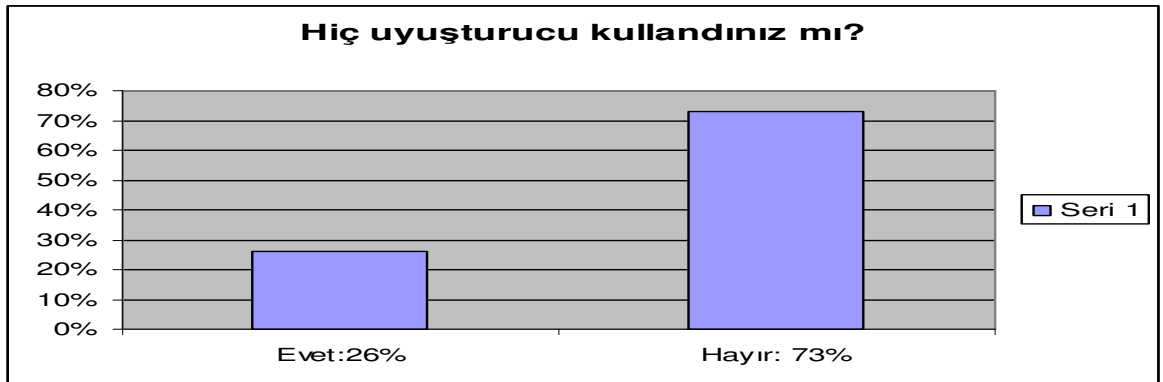
19. SORU

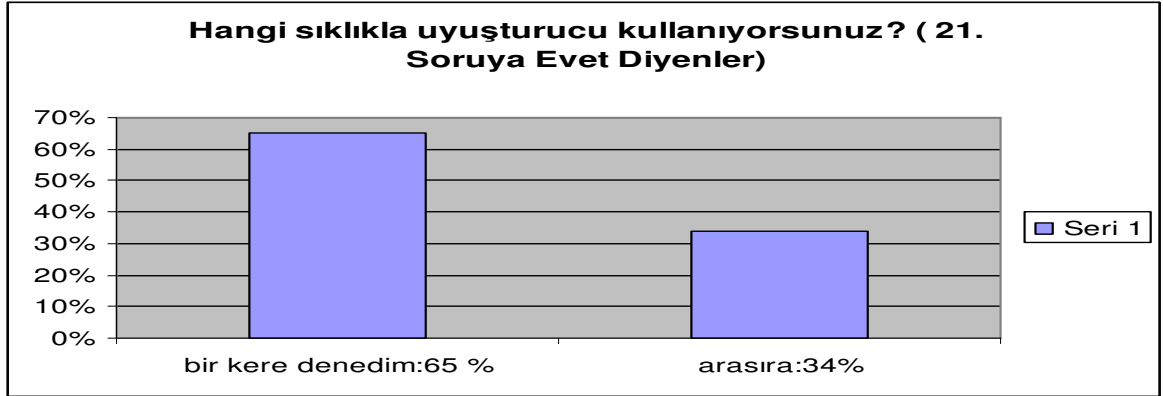
20. SORU

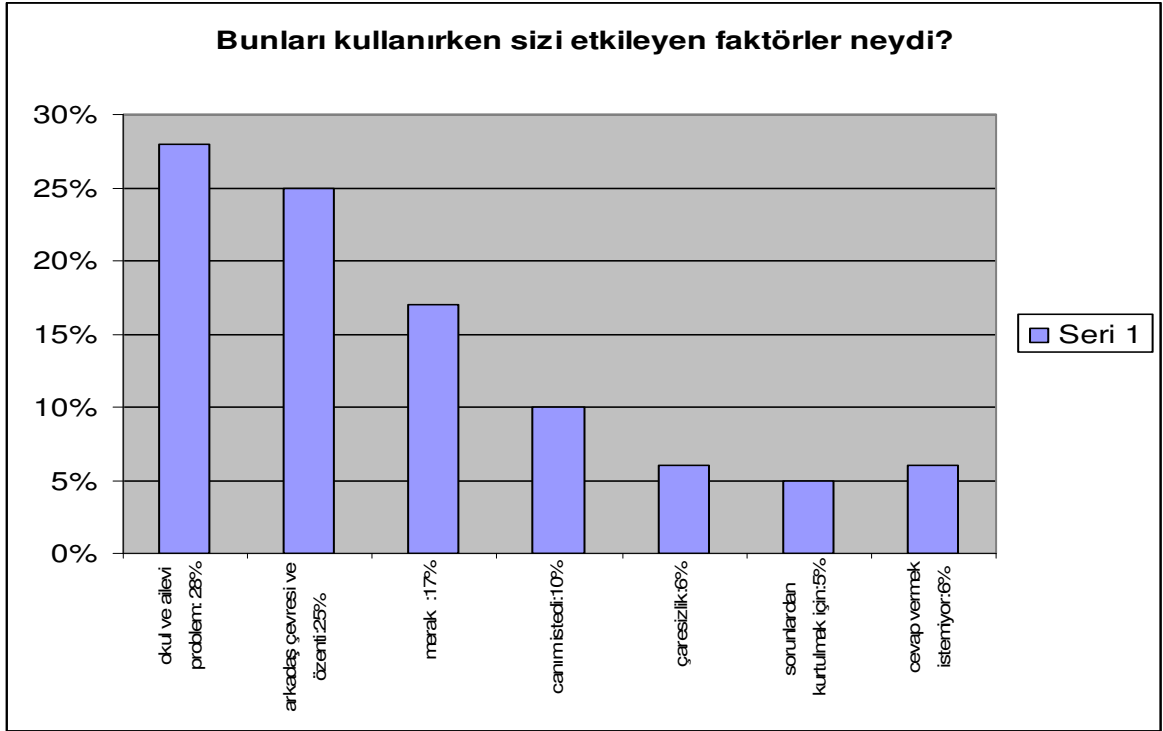
21. SORU

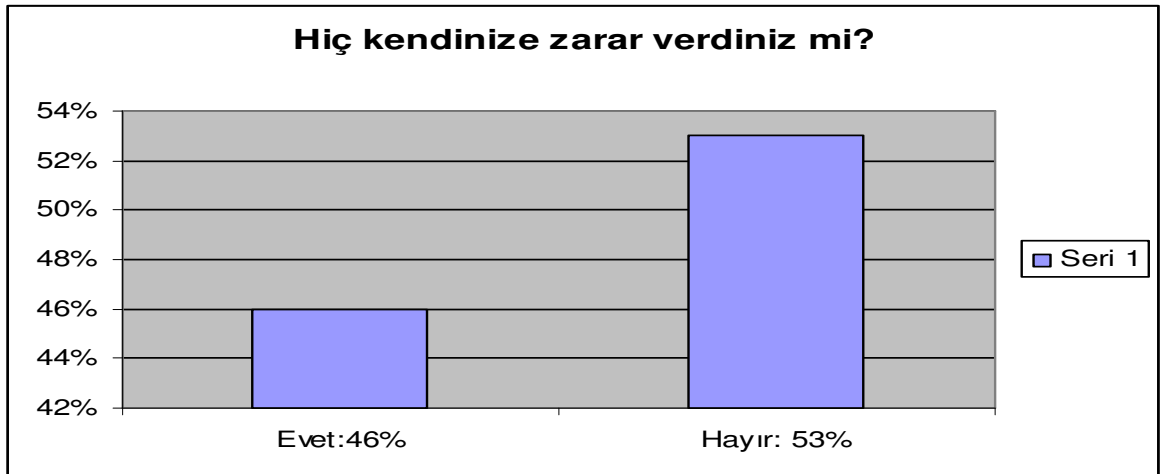
22. SORU

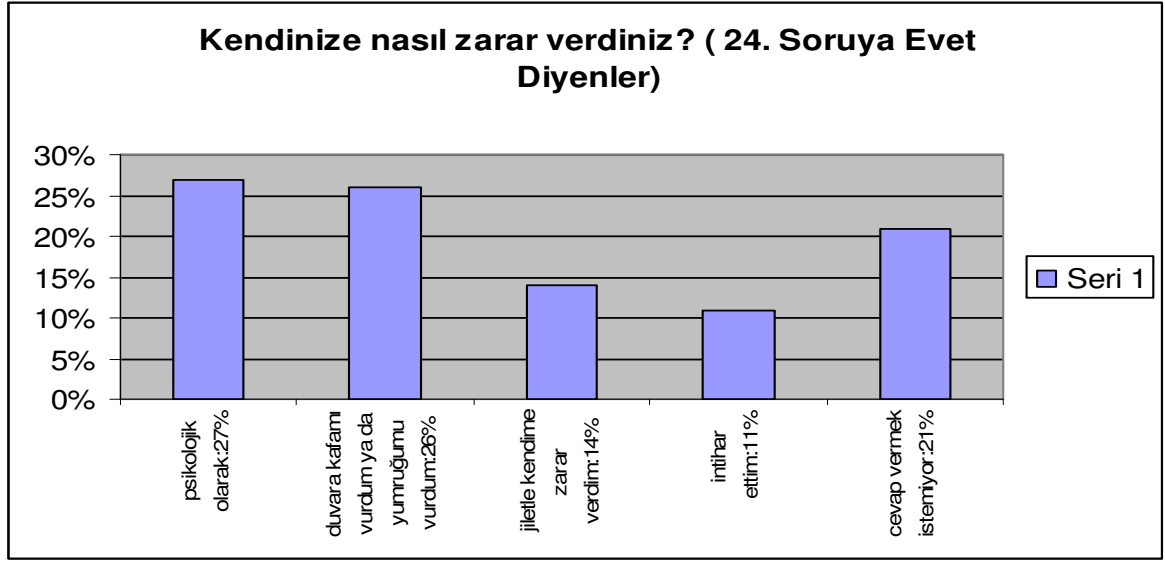
23. SORU

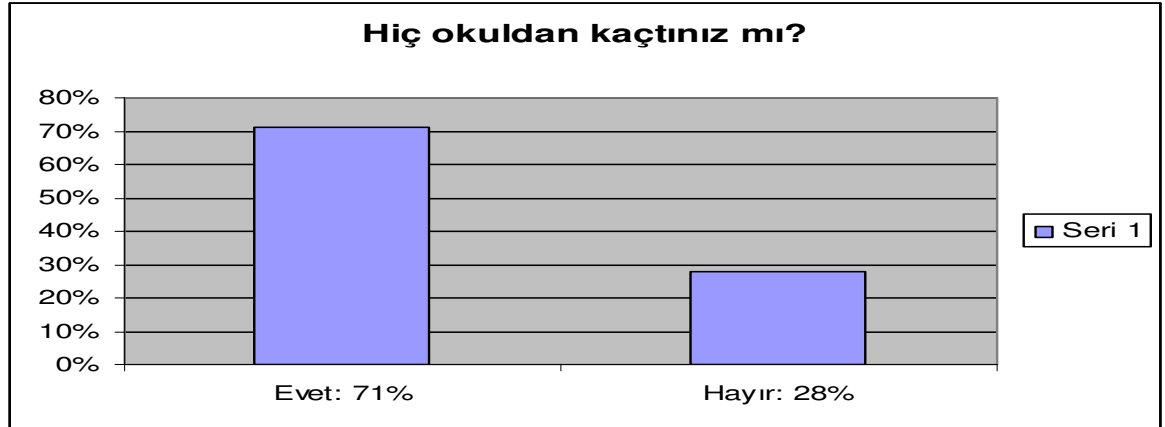
24. SORU

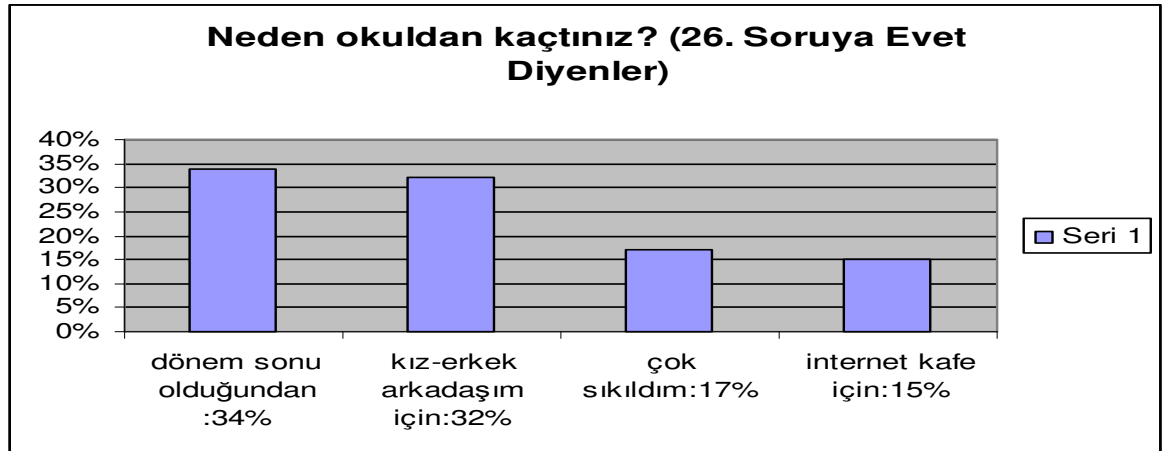
25. SORU

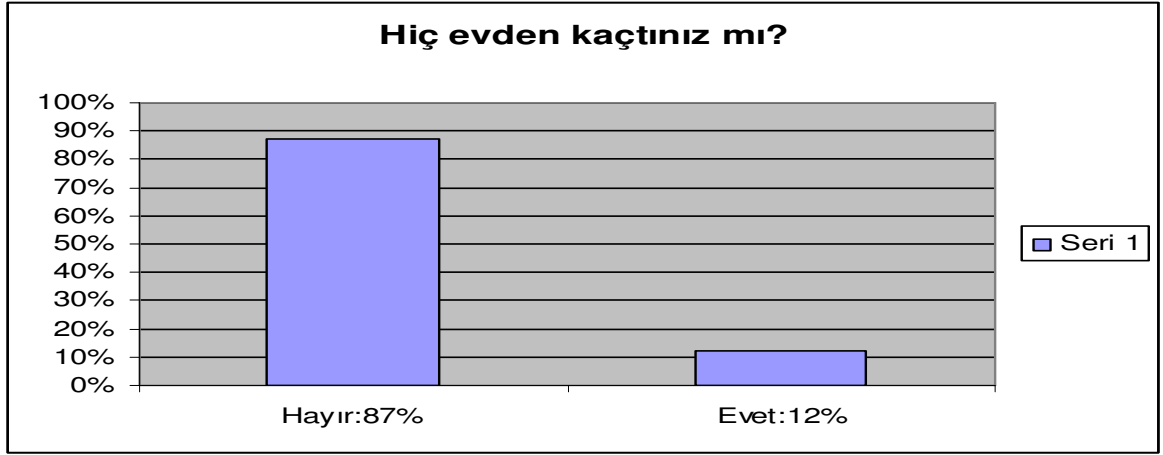
26. SORU

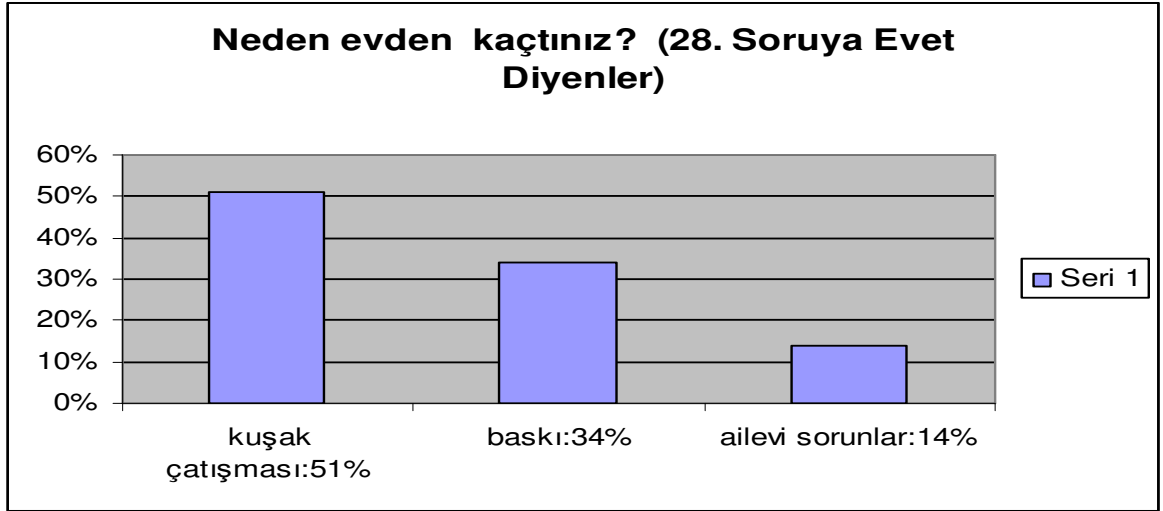
27. SORU

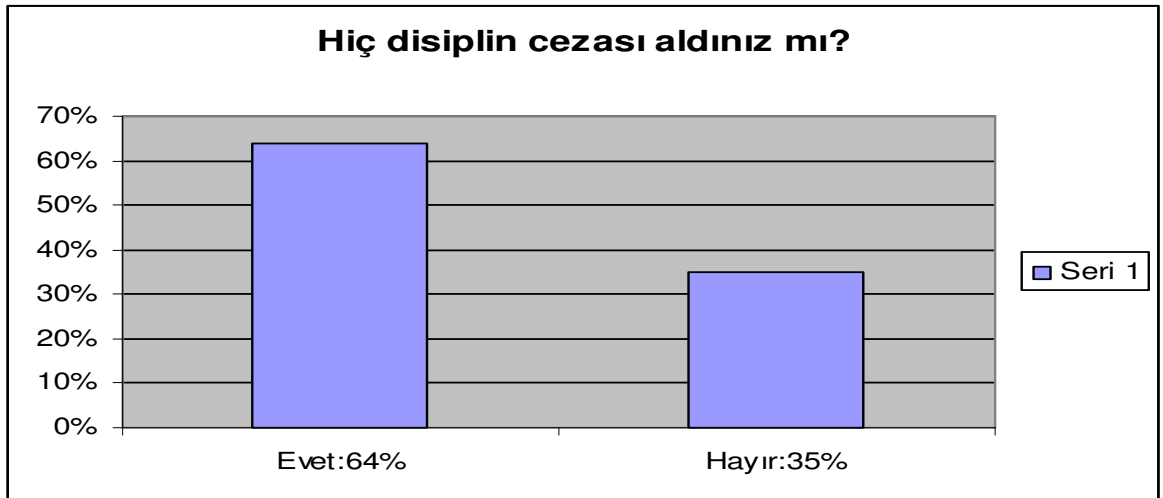
28. SORU

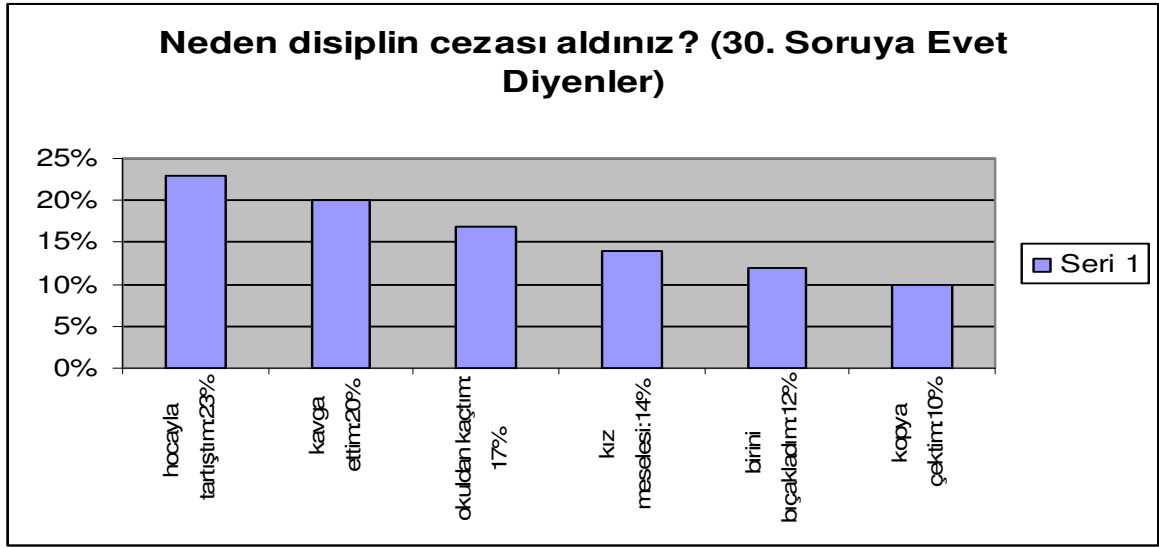
29. SORU

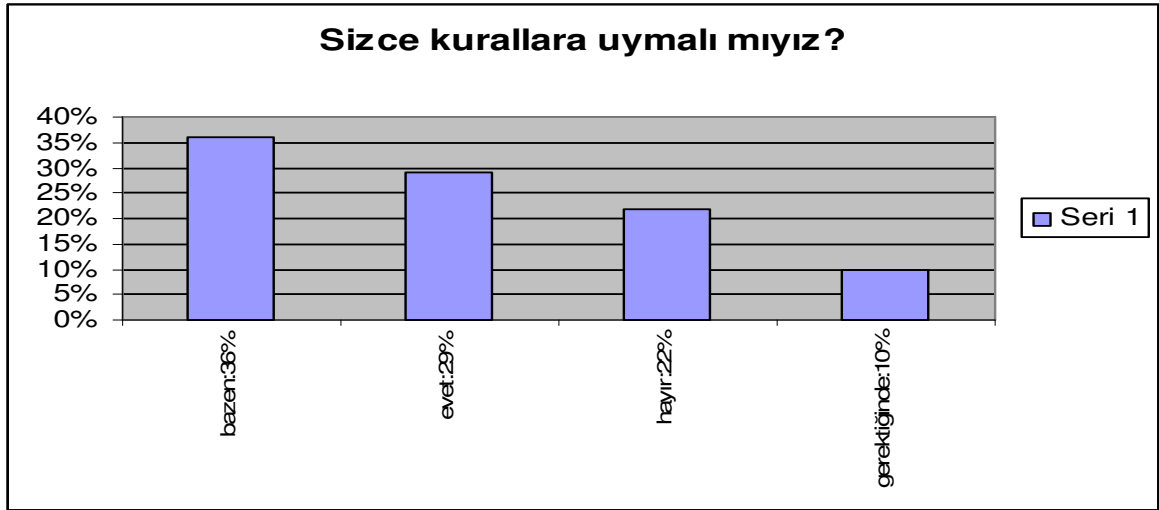
30. SORU

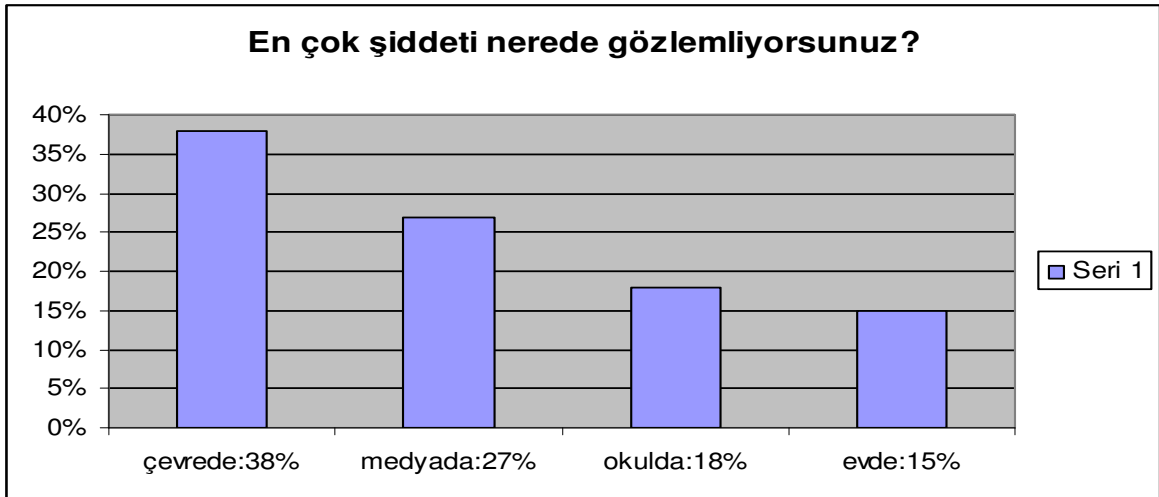
31. SORU

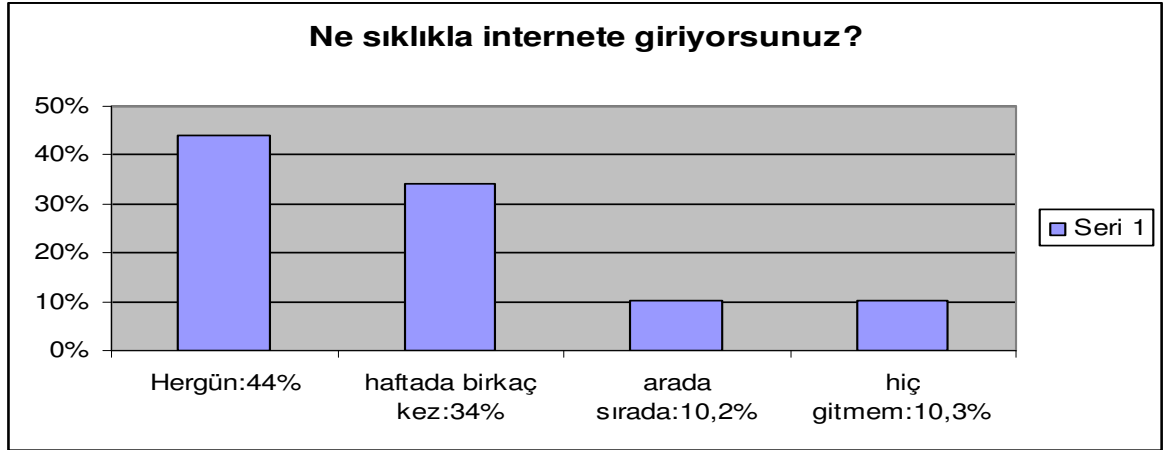
32. SORU

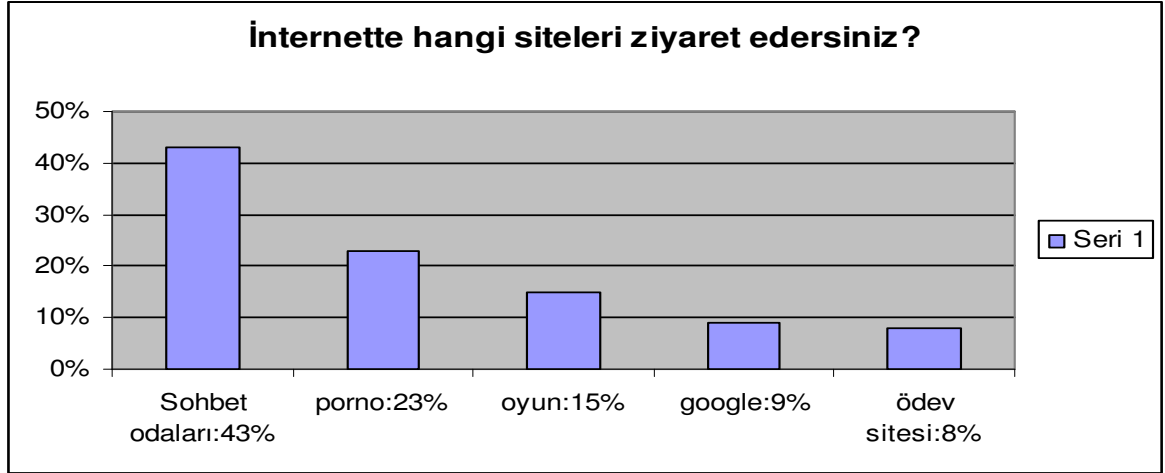
33. SORU

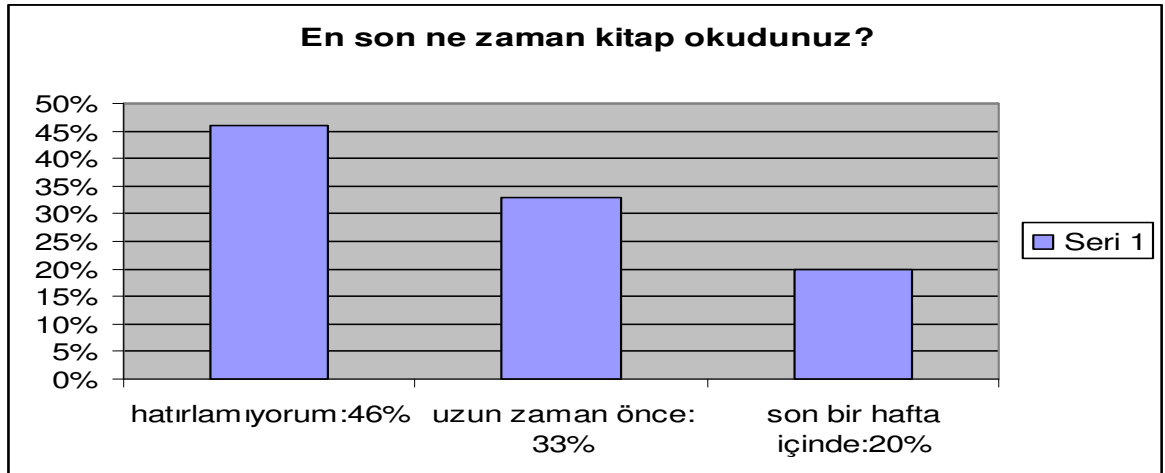
34. SORU

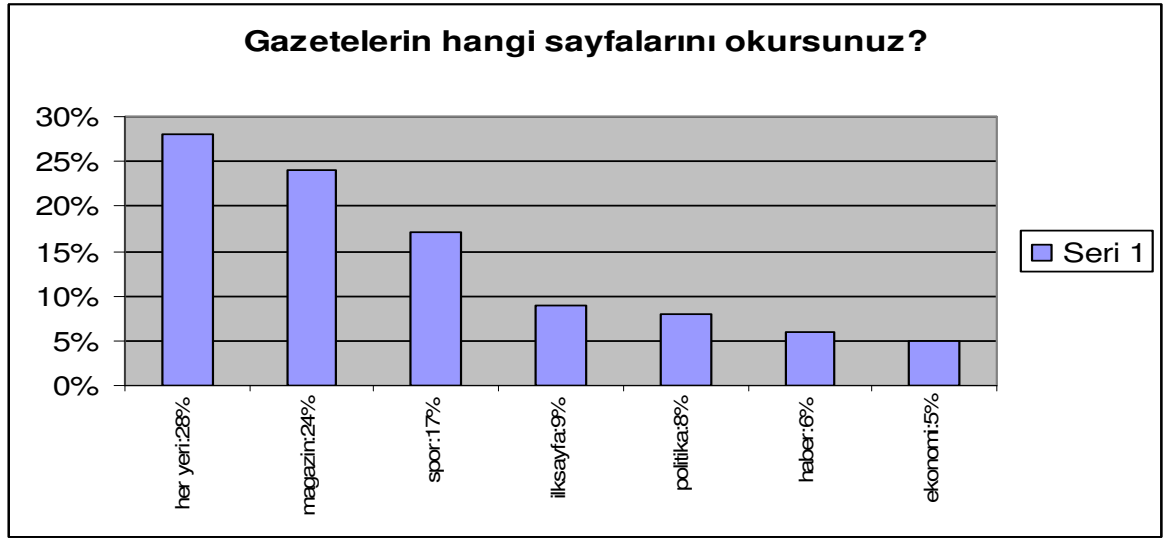
35. SORU

36. SORU

37. SORU

38. SORU

